Relevante kennisgegevens en waardestelling

Europastraat 5 in Hansweert, gemeente Reimerswaal
Rijksmonumentnummer: 532606
Zaaknummer: 1823471

Waarderingscriteria volgend uit art 9 van de beleidsregel aanwijzing rijksmonumenten en wijziging rijksmonumentenregister Erfgoedwet	**Relevante kennisgegevens en waardestelling**
I Cultuurhistorische waarde: belang van het object/complex	
1. als bijzondere uitdrukking van (een) culturele, sociaaleconomische en/of bestuurlijke/beleidsmatige en/of geestelijke ontwikkeling(en);	De karakteristieke Noorse houten prefab geschenkwoning is na de Watersnoodramp gebouwd op droog gebleven grond aan de rand van Hansweert. In de geschenkwoningen werden de zwaarst getroffenen van de ramp getroffen gehuisvest.
2. als bijzondere uitdrukking van (een) geografische, landschappelijke en/of historisch-ruimtelijke ontwikkeling;	Niet van toepassing.
3. als bijzondere uitdrukking van (een) technische en/of typologische ontwikkeling(en);	Niet van toepassing.
4. wegens innovatieve waarde of pionierskarakter;	Prefab houten woningbouw is in Nederland bijzonder.
5. wegens bijzondere herinneringswaarde.	De Noorse geschenkwoning maakt deel uit van de totale gift van geschenkwoningen die door Noorwegen, Zweden, Denemarken, Finland en Oostenrijk na de Watersnoodramp in 1953 aan de zwaar getroffen gebieden zijn geschonken, en herinnert daarmee aan de indrukwekkende hulp aan de getroffenen die nationaal en internationaal tot stand kwam.
II Architectuur- en kunsthistorische waarde: (bijzonder) belang van het object/complex	
1. voor de geschiedenis van de architectuur en/of bouwtechniek;	De karakteristieke Noorse geschenkwoningen werden in Noorwegen geprefabriceerd en in Nederland opgebouwd.

2. voor het oeuvre van een bouwmeester, architect, ingenieur of kunstenaar;	De Noorse geschenkwoningen zijn van belang binnen het oeuvre van de Noorse architect Kurt Jørgensen.
3. wegens de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp;	Niet van toepassing.
4. wegens het bijzondere materiaalgebruik, de ornamentiek en/of monumentale kunst;	In de prefab geschenkwoning zijn bijzondere materialen en technieken toegepast, evenals voor Nederland bijzondere houtconstructies, verbindingen en isolatiemethoden. De verticaal geplaatste delen van houten buitengevels van de woning zijn geschilderd in een blauwe kleur, oorspronkelijk waren de gevels bruinrood geschilderd. Andere onderdelen zoals kozijnen, ramen en windveren zijn wit geschilderd.
5. wegens de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur(onderdelen).	Niet van toepassing.
III Situationele en ensemblewaarde	
1. betekenis van het object als essentieel (cultuurhistorisch, functioneel en/of architectuurhistorisch en visueel) onderdeel van een complex;	De geschenkwoning maakt deel uit van een complex van zes Noorse woningen. De woningen zijn allemaal schuin op het perceel geplaatst. De woning is van belang vanwege de zorgvuldige plaatsing van de zes woningen op rij, in een bocht van de weg, en de beeldwaarde ervan. Rondom de huizen liggen royale tuinen.
2. a. bijzondere, beeldbepalende betekenis van het object voor het aanzien van zijn omgeving; b. bijzondere betekenis van het complex voor het aanzien van zijn omgeving, wijk, stad of streek;	Niet van toepassing.
3. a. bijzondere betekenis van het complex wegens de hoogwaardige kwaliteit van de bebouwing in relatie tot de onderlinge historisch-ruimtelijke context en in relatie tot de daarbij behorende groenvoorzieningen, wegen, wateren, bodemgesteldheid en/of archeologie; b. bijzondere betekenis van het	De zeggingskracht van de woningen binnen het ensemble wordt versterkt door de heldere stedenbouwkundige context waarin ze zich bevinden. De stedenbouwkundige context van het ensemble is behouden en herkenbaar gebleven.

object wegens de wijze van verkaveling/ inrichting/ voorzieningen.	
IV Gaafheid en herkenbaarheid: belang van het object/complex	
1. wegens de architectonische gaafheid en/of herkenbaarheid van ex- en/of interieur;	De Noorse geschenkwoning is op onderdelen aangepast en aan de achterzijde uitgebouwd, maar is zeer herkenbaar gebleven.
2. wegens de materiële, technische en/of constructieve gaafheid;	Ondanks aanpassingen is de woning wat betreft toegepaste materialen, technieken en constructie zeer goed behouden gebleven.
3. als nog goed herkenbare uitdrukking van de oorspronkelijke of een belangrijke historische functie;	De geschenkwoning is van belang vanwege de historische functie die in directe relatie staat tot de opvang van en hulp aan de zwaar getroffenen en evacués na de Watersnoodramp.
4. wegens de waardevolle accumulatie van belangwekkende historische bouw- en/of gebruiksfasen;	De geschenkwoning heeft een afleesbare historische gelaagdheid van zowel de bouw- als de bewoningsgeschiedenis.
5. (van specifiek het complex) wegens de gaafheid en herkenbaarheid van het gehele ensemble van samenstellende onderdelen (hoofd- en bijgebouwen, hekwerken, tuinaanleg e.d.);	Niet van toepassing.
6. in relatie tot de structurele en/of visuele gaafheid van de stedelijke, dorpse of landschappelijke omgeving.	Niet van toepassing
V Zeldzaamheid	
1. belang van het object/complex wegens absolute zeldzaamheid in architectuurhistorisch, bouwtechnisch, typologisch of functioneel opzicht;	De houten woning is zeldzaam aangezien het één van de weinige origineel bewaarde Noorse geschenkwoningen is, binnen een eveneens vrijwel gaaf bewaard gebleven ensemble van zes Noorse geschenkwoningen.
2. uitzonderlijk belang van het object/complex wegens relatieve zeldzaamheid in relatie tot één of meer van de onder I t/m III genoemde kwaliteiten.	Niet van toepassing.

Bronnenlijst; geraadpleegde bronnen voor het onderzoek

- Vorsten, nr 2, 2023
- Bond Heemschut en Dorp, Stad en Land, *Geschenkwoningen*, 2023
- *Bestaande geschenkwoningen in Noord-Brabant*, Heemschut, 2021
- Dorp, Stad en Land, provincie Zuid-Holland en provincie Zeeland, *Geschenkwoningen Watersnoodramp 1953. In kaart en beeld. Provincies Zeeland en Zuid-Holland*, Rotterdam 2021
- Janny Lock, *Huizen van hout. Woningen geschonken na de Watersnoodramp*, 2018
- Jan J.B. Kuipers en Robbert Jan Swiers, *Het verhaal van Zeeland*, Hilversum 2005
- C.P. Pols, *Gekwelde grond. Schouwen-Duiveland in ramp en herstel*, Zierikzee 1977 (herziene uitgave)
- G.W. Janssen, Woningen voor de watersnoodgebieden, *Bouw*, 1954, nr. 15, p.286-302